

[Larsen-Ledet]

vis bekymring ved det, der er lagt op til her, med øget støtte til en yderligere koncentration af husdyrproduktionen; det kan indebære en konkurrenceforvridning imellem de forskellige brugsstørrelser, som efter vores opfattelse er uheldig.

I bemærkningerne til lovforslaget er nævnt et forslag fra Kommissionen om, at moderniseringsstøtten i Danmark i en periode forhøjes fra 5 pct. til 8 pct. Det forslag afventer en Rådsbeslutning, formentlig i forbindelse med prisforhandlinger i EF. For de investeringer, der planlægges i øjeblikket, er det vigtigt, at vi får at vide, om denne forhøjelse gælder for alle planer, der igangsættes i 1982, eller om en eller anden tilfældig dato vil være bestemmende for, om der ydes 5 pct. eller 8 pct. i rentestøtte. Det er i forvejen meget svært i landbruget at træffe beslutning om investeringer, og af hensyn til beskæftigelsen og af hensyn til disse beslutninger må jeg bede ministeren om en udtalelse om, hvornår og for hvilke planer det eventuelt forhøjede tilskud vil få virkning.

Af samme grund er det vigtigt at få afklaret, om det forhøjede kapitaltilskud til unge med moderniseringsplaner gælder for planer, der indsendes efter lovens vedtagelse, om det har virkning fra dengang direktivet blev vedtaget, i 1981, eller om der er mulighed for, at det kan få virkning for de unge, der har indsendt moderniseringsplaner f.eks. siden nytår.

For kort tid siden har man som bekendt vedtaget en lov om indeksbelåning af nyinvesteringer i landbruget. Det er lån med en ganske lav begyndelsesrente, men med løbende opskrivning af hovedstolen. Jeg har ikke i forbindelse med dette lovforslag om moderniseringsstøtte set, om der er taget stilling til finansiering ved indeksslån, for det er vel ikke sådan, at indeksfinansiering kan udelukke moderniseringsstøtte? Jeg vil i hvert fald gerne have, at landbrugsministeren vil se på, hvordan det forholder sig her.

Afsluttende vil jeg gerne tilkendegive, at det radikale venstre stadig er positivt indstillet over for de perspektiver, der er i moderniseringsloven, og vi har den samme holdning – med de forbehold, jeg indledningsvis kom med – med hensyn til de store koncentrationer af husdyr.

Tinning (VS):

Dette lovforslag handler i høj grad om, at regeringen formentlig helt bevidst ønsker at fremme en centralisering og en koncentration inden for den animalske produktion. Jeg tror ikke, det på nogen måde er en tilfældighed, når vi får at vide, at det kun er omkring 1/3 af dem, der indtil nu har fået tilskud efter moderniseringsloven, der faktisk har kunnet nå de opstillede indkomstmål. Jeg tror heller ikke, det er nogen tilfældighed, når vi får at vide, at det skulle være en imødekommelse af et dansk krav, at man skal kunne give støtte til svinebesætninger på op til 1.000 dyr, så vidt jeg husker. Det, det handler om, er, at hvis man fortsætter med at yde tilskud efter denne moderniseringslov, så sker der det, hvad enten man vil det eller ej, og jeg må gå ud fra, at regeringen faktisk vil det, at man får fremmet en centralisering af hele den animalske produktion. Jeg vil godt sige lidt om specielt slagterierne og svinene.

Vi ved, at der i 1970 var omkring 120.000 ejendomme med svinebesætninger herhjemme. Vi ved også, at 10 år efter, altså i 1980, var der 67.000. Vi ved også, at antallet af brug med op til 200 svin er faldende, og at tallet på dem, der har mere end 500, er stigende. Hvis vi kigger på regeringens moderland, USA, kan vi se, at man har svinehold af størrelsesordenen 5.000–6.000 dyr. Jeg synes, det kunne være godt at få at vide, om det er noget i den retning, man har indset nødvendigheden af. Det er ikke bare et spørgsmål om, at det ikke er så godt, og at vi skal have nogle flere beskæftigede og sådan noget. Det er også et spørgsmål om, at den slags kæmpeinstitutioner, kæmpegårde med animalsk produktion, giver langt voldsommere problemer med hensyn til forurening, det siger næsten sig selv, langt voldsommere problemer med at få udnyttet det åbne land, langt voldsommere problemer for landsbyerne og deres muligheder for at overleve. Det vil være konsekvenserne, hvis dansk landbrugs fremtid inden for den animalske produktion bliver denne slags store institutioner eller store brug.

Det har at gøre med, at slagterierne igen en række år har forsøgt at inddrage en række nye områder, som kan gøres til genstand for industriel produktion. Det er efterhånden ret sjældent at se, når man går sig en tur, at der holder en vogn på gaden, hvorfra man bærer et halvt svin ind i slagterbutik-